

& 38). Met het oog op de advisering inzake individuele subsidieaanvragen stelt de Vlaamse Regering een of meer adviescommissies samen met experts in jeugd, jeugdwerk en kinderrechten (art. 44).

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2009 met uitzondering van de bepalingen op de projectsubsidies (en de prijs) die in werking treden vanaf 1 januari 2010.

Joost Van Haelst*

RUBRIEK CRIMINOLOGIE EN METHODOLOGIE

EVIDENCE-BASED BELEIDSVOERING IN DE KIJKER
TWEË BELGISCHE INITIATIEVEN

Evidence-based beleidsvoering lijkt op het eerste gezicht een evidentie, maar is in België nog lang geen toegepaste praktijk. Om het beleid te kunnen baseren op empirische bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek met quasi-experimenteel opzet, moet er immers heel wat van dergelijk onderzoek aanwezig zijn. Binnen het criminologische domein knelt hier al jaren het schoentje. We stellen vast dat op een periode van tien jaar door de (federale) regering uitbesteed onderzoek, wetenschappelijk onderzoek met quasi-experimenteel opzet in ons land quasi afwezig is. Slechts 19% van het door Justitie uitbesteed onderzoek¹ kan als evaluatieonderzoek worden beschouwd², waarbij slechts in twee

onderzoeken meetbare indicatoren werden ontwikkeld³. Hieruit blijkt het gebrek aan criminologische traditie in onderzoek met quasi-experimenteel opzet en dit in tegenstelling tot de Angelsaksische landen en Nederland⁴. Binnen andere Belgische wetenschappelijke disciplines o.a. de geneeskunde en de psychologie wordt dit onderzoeksdesign veelvuldig gebruikt in het kader van evaluaties. Uiteraard mag niet vergeeten worden dat interventies binnen het criminologisch domein vaak uitermate complex zijn, wat de toepassing van een quasi-experimenteel design kan bemoeilijken. In deze bijdrage wordt kort ingegaan op de doelstellingen van knowledge- and evidence-based beleid in het algemeen en op twee Belgische initiatieven ter ondersteuning hiervan in het bijzonder.

1. What Works?

Het streefdoel van evidence-based beleidsvoering bestaat in de vervanging van de actuele “incidentdriven” politiek door beleid op basis van rationele keuzen en wetenschappelijke inzichten⁵. Een dergelijke benadering leunt aan bij het “what works” gedachtegoed dat door Rovers (2007) omschreven wordt als ‘het streven naar effectieve(re) interventies door middel van onderzoek dat voldoet aan de hoogste methodologische eisen (gerandomiseerde, gecontroleerde veldexperimenten), door gebruikmaking van kwantitatieve researchsynthesen (door middel van meta-analyses) en door binnen de interventies te focussen op empirisch onderbouwde technieken’. De ‘what works’-benadering legt een zware nadruk op de methodologische kwaliteit van onderzoeksdesigns, en meer in het bijzonder

* Coördinator Kinderrechten, Afdeling Jeugd – Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen – Vlaamse overheid. Het betreft een persoonlijk standpunt van de auteur en geeft geenszins een officieel standpunt van de Vlaamse overheid weer.

1 Het gaat hier om 19% van de 96 onderzoeken die tussen januari 1995 en september 2004 door het departement Justitie werden gefinancierd.

2 DEVROE, E., VAN DE VELDE, L., “Evaluatie-onderzoek bij Justitie België: het onontgonnen land”, in: PONSAERS, P., ENHUS, E., EASTON, M., BRUGGEMAN, W., COLLIER, A., (editors), *Tien miljoen klanten moet je verdienen, Bijdragen tot de evaluatie van politie en Justitie*, Centrum voor Politiestudies, Politeia, 2005, 145-173.

3 Voor een volledig detailoverzicht, zie: DEVROE, E. en VAN DE VELDE, L., *Onderzoek Justitie door- gelicht*, Academia press, 2005, pp. 390.

4 Zie ook: KLAARHUIS, C.M.K., NIEMEIJER, E., *Wet en werkelijkheid, bevindingen uit evaluaties van wetten*, reeks onderzoek en beleid, WODC, nr. 267, Boom juridische uitgevers, 2008, 285 p.

5 DEVROE, E., “Over communicerende en complementaire vaten: beleidsrelevant onderzoek in België en Nederland”, *Tijdschrift voor Criminologie*, jubileumuitgave 30 jaar NVK, 45 jaar TVC, mei 2004.

op het aspect van de interne validiteit⁶. Recentelijk wordt er ook meer aandacht besteed aan context gebonden vraagstukken, zoals hoe het komt dat iets in een bepaalde context werkt en in een andere niet en welke hindernissen er aan de grondslag liggen van het niet slagen van bepaalde interventies. Er wordt dus, naast aandacht voor kwantitatief onderzoek ook veel belang gehecht aan inzichten uit kwalitatief onderzoek, hetgeen binnen de criminologie uiteraard aangewezen is. We kunnen er immers niet automatisch vanuit gaan dat een interventie die in een ander land blijkt te werken, ook automatisch te vertalen is naar onze Belgische context.

Uiteraard is ook voor de praktijkwerker⁷ de beschikbaarheid over wetenschappelijke inzichten nuttig. Het stelt hem in staat de slaagkansen van maatregelen objectief te evalueren. In diverse internationale praktijkmiddelen worden evaluaties van praktijkwerking binnen het criminologisch domein niet langer geschuwd⁸. Voor België bleek dat o.a uit de interessante discussies tijdens de studiedag 'bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk' die door de Stuurgroep van de Belgian Campbell Group werd georganiseerd, in samenwerking met de Belgian Cochrane Branch⁹. In Nederland (Utrecht) werd recent zelfs een databank "effectieve jeugdinterventies" ontwikkeld, waarin praktijken die hun nut bewezen hebben worden gecatalogeerd en een certificering kunnen krijgen van de "Erken-

ningscommissie Gedragsinterventies" (opgericht in 2005) die het ministerie van Justitie adviseert over de kwaliteit van justitiële interventies¹⁰.

Meestal zal het onderzoek met experimenteel opzet maatregelen op hun bruikbaarheid moeten evalueren. De hoofdmoot van de experimentele criminologie bestaat inderdaad uit evaluatie-onderzoek naar de uitkomsten van preventie- en interventieprogramma's op justitieel terrein. Maar ook onderzoek naar opvattingen en attitudes ten aanzien van criminaliteit en de aanpak daarvan kan steunen op een zekere traditie¹¹. Volgens Rossi en Freeman nam de vraag naar evaluatieonderzoek¹² in de Verenigde Staten vanaf de jaren '30 alleen maar toe. Hoofdredacteur Weisburd richtte in 2005 een internationaal tijdschrift op dat specifiek gewijd is aan de experimentele criminologie¹³. Ook in Europa kent expertamenteel onderzoek de laatste jaren een bloeiperiode¹⁴ en daar zijn tal van redenen

- 6 ROVERS, B., "What works. Kanttekeningen bij een populair programma", *Tijdschrift voor Veiligheid*, Boom Juridische Uitgevers, 2007, 6, 3, 7.
- 7 HEINRICH, C. J. & CHOI, Y., "Performance-based contracting in social well fare programs", *The American Review of Public Administration*, vol. 37, nr. 4, 2007, 409-435.
- 8 In the "European Journal on criminal policy and research" thema "International transferability of the practice of evidence-based crime policies", volume 11, nr. 3-4, 2005 worden veel verwijzingen naar de Campbell Collaboration gegeven.
- 9 DEVROE, E., DE WREE, E. en CLAES, B., Workshop 2: evidence-based & knowledge based werken in de criminologie, Studiedag 'Bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk', evidence-based praktijkvoering, Campbell, 7 december 2007, Leuven.

- 10 Lezing M. De Graaf "Praktijkgerichte evidence-based informatie: waar vinden we ze?", studiedag "Bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk", evidence-based praktijkvoering, 7 december 2007, Leuven.
- 11 VAN DER LAAN, P. H., VAN BUSSCHBACH, J. J., BUIJVELD, C. C. J. H., "Experimentele criminologie en criminologische experimenten", in themanummer *Tijdschrift voor Criminologie*, 2007, (49), nr. 1, 12-24.
- 12 Concreet steeg de vraag naar de effecten van preventieprogramma's, rehabilitatie-programma's voor gedetineerden, behandeling van drugverslaafden, evaluatie van sociale cohesie in de buurt en tal van andere thematieken.
- 13 WEISBURD, D., *Journal of experimental criminology*, Springer, 2005. In de redactieraad bevinden zich (behoudens uit de Verenigde Staten) verder experts uit Engeland, Zwitserland, Nederland, Duistland, Australië, Israël en Canada, niet uit België.
- 14 Volgens ROSSI, P.H. en FREEMAN, H.E. is deze tendens in de Verenigde Staten reeds waarneembaar vanaf de jaren '50. De vraag naar evaluatieonderzoek over de effecten van preventieprogramma's voor criminaliteit, rehabilitatie-programma's voor gedetineerden, behandeling van drugverslaafden, evaluatie van sociale cohesie in de buurt en tal van andere thematieken nam alleen maar toe. Zie: ROSSIE, P.H. en FREEMAN, H.E., *Evaluation: a systematic approach*, Sage Publications, United States, 1993, p 10-12.

voor. De bevindingen van wetenschappelijk onderzoek moeten de beleidsmaker het noodzakelijke empirische kader bieden om een verantwoorde keuze te kunnen maken uit de veelheid aan mogelijke beleidsingrepen, sociale programma's en/of maatregelen.

2. De Campbell Collaboration (C2)

De Campbell Collaboration¹⁵ (C2 genoemd), die in 2000 als zusterorganisatie van de Cochrane Collaboration¹⁶ (CC) werd opgericht, tracht evidence-based beleid en praktijk in de humane wetenschappen te promoten en te ondersteunen. De naam is verbonden aan de grondlegger van de evidence-based gedachte, Donald Campbell. Hij legt in zijn definitie van evaluatie de nadruk op het belang van wetenschappelijk onderbouwde inzichten. Evaluatie is volgens hem: "Het (wetenschappelijk) vaststellen van de resultaten van een bepaalde activiteit in het bereiken van een vooraf bepaalde doelstelling aan de hand van meetbare criteria of indicatoren". Campbell past hier het experimentele model op toe en plaatst evaluatieonderzoek onder het paradigma van de sociale wetenschappen¹⁷. Hij schrijft zich in het 'doelbereikingsmodel' in dat een toetsbare hypothese vereist over het effect van een onafhankelijke variabele (het beleid of een specifieke interventie) op een afhankelijke variabele (een bepaald maatschappelijk fenomeen).

De Campbell Collaboration is, een internationale non-profit organisatie die praktijkwerkers, beleidsmakers en het bredere publiek probeert te ondersteunen bij het nemen van beslissingen over interventies binnen drie grote domeinen, (1) onderwijs (2) criminaliteit en onveiligheid en (3) sociaal welzijn in de meest brede zin. De internationale Campbell Collaboration biedt diverse nieuwsbrieven¹⁸ aan, waarvoor geïnteresseerden kunnen inschrijven. Zo wordt de "Social Welfare Group newsletter" aangeboden, de "Nordic Campbell Centre (NC2) newsletters and press releases" en de meer algemene Nieuwsbrief "C2 Update". Middels deze publicaties worden geïnteresseerden geïnformeerd over evenementen en activiteiten binnen en rondom het Campbell gebeuren. Databases met afgewerkte systematische reviews en gerandomiseerd experimenteel onderzoek in de hogervernoemde domeinen zijn gratis te consulteren via hun website.

Tevens organiseert de International Campbell Collaboration jaarlijks colloquia. Het eerstvolgende colloquium, 'The Ninth Annual International Campbell Collaboration Colloquium' draagt de klinkende titel 'Better Evidence for a Better World' en gaat door van 19 tot 21 mei 2009 in Oslo, Noorwegen¹⁹.

3. De Campbell Collaboration in België

3.1. Ontstaan

Ook België wilde niet achterblijven op deze internationale evidence-based evolutie en deed een poging om ook in eigen land Campbell activiteiten te ontwikkelen en te ondersteunen. Het ontstaan is te danken aan de Cochrane Collaboration (sinds 2001 actief in België) die het initiatief nam en de Belgian Campbell Group (BCG) in een pril beginstadium mee heeft uitgebouwd. Beide groepen bieden actief ondersteuning aan Belgische auteurs van systematische reviews en organiseren jaarlijks een aantal studiedagen

15 Voor meer informatie, zie de Campbell Crime and Justice Collaboration, www.campbellcollaboration.org

16 De Cochrane Collaboration (CC) bestaat al sinds 1993 en is een internationale non-profit organisatie die tot doel heeft systematische reviews aan te maken, te verspreiden en up-to-date te houden over interventies binnen het brede veld van de gezondheidszorg, in: HANNES, K., *Nieuwsbrief Campbell* nummer 1 maart 2006. Sinds januari 2001 is er in België een Belgische tak van CC actief die ondersteuning biedt aan Belgische auteurs van systematische reviews en jaarlijks een aantal studiedagen met betrekking tot dit onderwerp organiseert. (Zie verder: www.cebam.be).

17 COOK, T.D. en CAMPBELL, D.T., *Quasi-experimentation design and analysis issues for field settings*, Skokie, IL, Rand Mc. Nally, 1979.

18 Voor diegenen die een bijdrage wensen te leveren aan deze internationale Nieuwsbrief of informatie hierover wensen, zie: www.campbellcollaboration.org of schrijf en email naar info@c2admin.org.

19 Zie ook: www.CampbellCollaboration.org

met betrekking tot dit onderwerp²⁰. Op 13 april 2005 organiseerde de “Belgian Branch of the Cochrane Collaboration” een zeer interessante internationale studiedag²¹ over de Campbell Collaboration. Uit de geïnteresseerden werd op vrijwillige basis een stuurgroep samengesteld die op 25 november 2005 werd bekrachtigd onder de naam ‘Belgian Campbell Collaboration Organizing Committee’. Nadien werd deze naam onder impuls van de internationale Campbell Collaboration gewijzigd in het meer eenvoudige ‘Belgian Campbell Group (BCG)’. Vijf jaar na de internationale oprichting van C2 werd dus ook in België officieel een Stuurgroep opgericht voor het bevorderen en promoten van “Campbell gerelateerde activiteiten”. Deze Belgische stuurgroep werkt onder het toezicht van de internationale Campbell Collaboration en draait op het vrijwillig engagement van academici en praktijkwerkers.²² Dit niet-institutioneel netwerk heeft als hoofddoelstelling het leveren van een concrete bijdrage aan het streven naar een meer transparant en evidence-based Belgisch beleid. Vanaf de start werd steeds gepoogd ook Franstaligen bij de activiteiten te betrekken.

De BCG stuurgroep kent momenteel een 12-tal actieve leden uit zowel de wetenschappelijke wereld, als uit nationale en regionale beleidskringen en praktijkkringen.

Het werkveld van de Belgian Campbell Group²³ beslaat, net zoals dat van de internationale Campbell Collaboration drie grote domeinen: onderwijs, welzijn en criminaliteit en onveilig-

heid. Dit betekent dat de stuurgroep werkt binnen de multidisciplinariteit van diverse academische opleidingen en professies, hetgeen de contacten uitermate vruchtbaar en boeiend maakt.

3.2. Doelstellingen

De doelstellingen van de Belgian Campbell Group zijn omschreven in het ‘business plan’²⁴ en zijn drieledig:

Professionelen ondersteunen en stimuleren om systematische reviews door te voeren in de drie domeinen van Campbell. Dit betekent:

- a. Onderzoekers ondersteunen bij de voorbereiding van onderzoeksprojecten (voorstellen);
- b. Symposia, workshops en vormingen organiseren over de productie (opbouw protocol, zoektocht naar literatuur, gebruik maken van meta-analytische software, en review voorbereiding) en bij het gebruik van systematische reviews;
- c. Systematische reviews onder begeleiding van een lid van BCG initiëren;
- d. Fondsenwerving bij onderzoeksinstituten en overheden voor het doorvoeren van systematische reviews;
- e. Contacten faciliteren en aanzetten tot deelname aan activiteiten van de internationale Campbell Collaboration.

(2) *Input leveren voor evidence-based beleid en praktijk*

- a. Samenvattingen van systematische reviews publiceren in Belgische wetenschappelijke professionele tijdschriften;
- b. Informatie publiceren over de voortgang van BCG's in Belgische wetenschappelijke professionele tijdschriften;
- c. Een website met linken naar andere belangrijke organisaties en de internationale Campbell Collaboration ontwikkelen en up-to-date houden, die informatie biedt in het Nederlands, Frans en Engels;

20 Deze Belgische tak van de CC organisatie heeft haar eigen website: www.cebam.be.

21 Internationale studiedag “First Belgian Campbell Seminar: Evidence Based Practice. Systematic Reviews in Social Sciences”, 13 april 2005, Provinciehuis Leuven.

22 Voor een actuele ledenlijst zie : <http://portal.iscientia.net/public/cebamnl/Campbell/Pages/default.aspx>

23 Belgian Campbell Group, Belgian Branch of the Cochrane Collaboration, Kapucijnenvoer 33, Blok J-bus 7001, 3000 Leuven. Tel. 016/33.26.97, fax. 016/33.74.80. Contact: mevr. Ester Vanachter (ester.vanachter@med.kuleuven) en Mevr. Karin Hannes (karin.hannes@med.kuleuven.be).

24 Belgian Campbell Group long term Business Plan, Preliminary version March 26, 2006, revised April 2, Workgroup Business Plan: Jo Goedhuys, Karin Hannes, Wim Van den Noortgate & Tim Engels.

- d. Korte elektronische samenvattingen van resultaten van systematische reviews aanbieden die belangrijk zijn in een bepaalde locale context;
 - e. Het gebruik van systematische reviews door praktijkmensen, politici en gebruikers aanmoedigen;
 - f. Een elektronisch 'succesboek' bijhouden dat aangeeft hoe systematische reviews beleid en praktijk beïnvloeden.
- (3) *Een netwerk van stakeholders ontwikkelen en versterken in de nationale en internationale academische wereld, de overheid en de sociale diensten*
- a. Een netwerk ondersteunen van beleidsmensen, practici, onderzoekers en geïnteresseerden die het gebruik van evidence-based interventies genegen zijn;
 - b. Voorzien in zowel korte als lange termijn financiering voor BCG;
 - c. Beschikken over actieve leden van BCG in verschillende Belgische universiteiten, in beleidsmiddelen en in praktijkmiddelen;
 - d. Een databank bijhouden van professionelen met interesse voor BCG's en voor de activiteiten van de Campbell Collaboration. Deze databank houdt ook de deelnemers bij van de activiteiten die georganiseerd werden door BCG (met contact gegevens en functies);
 - e. Een elektronische Nieuwsbrief verspreiden die alle betrokken professionelen bij de voortgang en de activiteiten van BCG, informeert;
 - f. Een actieve en toegankelijke "methodologie-werkgroep" oprichten die reviewers kan adviseren en ondersteunen;
 - g. Leden van BCG aanmoedigen om in professionele organisaties en op beleidsniveau aan vergaderingen deel te nemen om zo te pogen de politieke invloed en de relevantie van de BCG activiteiten te maximaliseren;
 - h. Onderhoud en versterking van contacten met de internationale Campbell Collaboration.

3.3. Activiteiten

De stuurgroep tracht, op vrijwillige basis en met een beperkte groep, deze doelstellingen waar te

maken. Zo poogt de stuurgroep door de organisatie van vormingen en studiedagen en de verspreiding van kennis via de site en de Nieuwsbrief²⁵ een communicatieplatform te zijn voor onderzoekers, praktijkwerkers en beleidsmakers met een gezonde interesse in het 'evidence-based' werken en het gebruik van systematische literatuuroverzichten binnen hun domein. Op deze wijze levert ook Campbell België een actieve bijdrage aan C2.

De stuurgroep bevat verder een aantal experten die begeleiding en vorming bieden bij het doorvoeren van systematische reviews. In de schoot van de Belgische Campbell werden reeds heel wat interessante studiedagen georganiseerd, zowel nationaal als internationaal²⁶. Ondanks het feit dat de Stuurgroep van bij aanvang gepoogd heeft deze interessante initiatieven ook bij criminologen ingang te doen vinden, moeten we vaststellen dat tot op heden de interesse vanuit criminologische hoek zeer gering was. We doen dan ook een uitnodigende oproep aan criminologen die geïnteresseerd zouden zijn in een actieve deelname aan de Campbell werkzaam-

25 Een hernieuwde Nieuwsbrief is momenteel in productie en zal nog in de loop van 2008 beschikbaar zijn.

26 Op 7 februari 2006 werd het internationaal seminarie "Systematic reviews in social sciences", georganiseerd door de Belgian Campbell Group, K.U. Leuven, universiteit Leuven. Aan dit seminarie namen 50 deelnemers uit 10 verschillende landen deel. Een tweede studiedag over "Qualitative evidence-synthesis, an international course program, The Belgian Campbell Group/Cochrane Branch, the Joanna Briggs Institute, the EPPI-centre and university of Antwerp, werd georganiseerd op 14 febr. 2008 te Leuven. Alan Pearson en Tiffany Conroy-Hiller van het Joanna Briggs Institute in Australië en Etienne Vermeire van de Universiteit van Antwerpen waren hier docenten. Verder werd een postacademische vorming: "Systematic reviews in social sciences" door de Belgian Campbell Group georganiseerd op 7 februari 2007, universiteit Leuven en een studiedag 'Bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk', evidence-based praktijkvoering, Campbell op 7 december 2007, Leuven. Op 8 februari 2008 werd een hernieuwd seminarie over systematische reviews gehouden te Leuven.

heden, om zich te melden²⁷. De vergaderingen van de stuurgroep vinden minstens twee keer per jaar plaats. In België geraakt de Campbell beweging²⁸ voor wat betreft het criminologische domein ‘criminaliteit en onveiligheid’ minder snel van de grond dan in Engeland en in Nederland. Dit kan te wijten zijn aan een kritische houding ten aanzien van evidence-based beleidsvoering vanuit de criminologische discipline en/of het gebrek aan interesse voor evaluatie-onderzoek met experimenteel opzet. Uiteraard spelen ook methodologische- en ethische bezwaren en moeilijkheden een grote rol in dit proces²⁹. Alhoewel een dergelijke benadering uiteraard ook zijn bedenkingen kent³⁰, boekt ze o.i. op termijn en indien correct toegepast toch de winst dat politiek minder ‘natte vinger werk’ wordt en meer onderbouwd met kennis en wetenschap.

3.4. Systematische review

Campbell België ondersteunt jonge vorsers in het proces van de systematische review. Een systematische review probeert te antwoorden

op een duidelijke vraagstelling, waarbij expliciet (1) de doelgroep, (2) de interventie zelf – al dan niet in vergelijking met (3) een andere interventie – en (4) de uitkomst van de interventie(s) worden beschreven. Een systematische review spreekt zich doorgaans uit in het voor- of nadeel van een bepaalde interventie t.o.v een andere interventie of een placebo³¹. De doelstellingen van Campbell België zijn duidelijk: zoveel mogelijk systematische reviews publiceren; relevante trainingen organiseren voor professionals die een actieve interesse betonen om een review door te voeren; en ondersteunende publicaties op de markt brengen. Voor de laatste twee doelstellingen scoort de groep goed. Zo worden regelmatig studiedagen georganiseerd over deze methode en werd door twee stuurgroepleden een interessante publicatie terzake verricht³². Aan het stimuleren van onderzoekers om een review te ontwikkelen kan en moet nog verder gewerkt worden.

4. Het Vlaams Evaluatie Platform (VEP)

Op 7 december 2007 werd in het Vlaams Parlement het Vlaams Evaluatieplatform (VEP) gelanceerd. Het VEP treedt op als een netwerk van personen en instanties die willen werken aan meer en beter evalueren van overheidsbeleid. De lancering had plaats in aanwezigheid van experts van de Europese Commissie en de European Evaluation Society (EES).

4.1. Evalueren om te leren?

Evalueren dient om te leren. Dat geldt ook voor beleidsevaluatie. Beleidsevaluatie wordt vandaag gezien als een centrale taak van een moderne, professionele overheid. Het vormt de vertrekbasis voor goede beleidsbeslissingen en beter bestuur. Ook in ons land vindt beleidsevaluatie meer en meer ingang. Maar evaluaties vinden nog vaak versnipperd plaats, zijn niet altijd goed gepland en kwalitatief hoogstaand, conclusies werken soms weinig door of worden politiek

27 Tot op heden worden enthousiaste en actieve leden die deel wensen uit te maken van de stuurgroep Campbell België en mee wensen te werken aan een Nieuwsbrief en/of de organisatie van studiedagen en vormingsmomenten zonder exclusiviteit onthaald. Een bepaalde expertise en/of jaren lange ervaring wordt tot op heden m.a.w. niet geëist. Wel moet men bereid zijn aan de vergaderingen deel te nemen en af en toe een taak op zich te nemen, die de werkzaamheden van Campbell tegemoet komen. Contact: Mevr. Ester Vanachter (ester.vanachter@med.kuleuven) of Mevr. Karin Hannes (karin.hannes@med.kuleuven.be).

28 Geïnteresseerden (vorsers en praktijkwerkers) die een actieve bijdrage wensen te leveren aan de verdere communicatie en verspreiding van het Campbell gedachtengoed en deel willen uitmaken van de stuurgroep voor België, kunnen steeds contact opnemen met de contactpersonen van de Campbell organisatie (zie supra).

29 Voor uitvoerige kanttekeningen, zie: ROVERS, B., o.c., 11-19 en ook: GOETHALS, J., “What works? Evidence-based no-nonsense criminology”, *Panopticon*, 2006, nr. 6, 1-7

30 BURSENS, D., “Valkuilen van een evidence-based criminaliteitsbeleid”, *Panopticon*, 2008, nr. 2, 6-21.

31 HANNES, K., Nieuwsbrief Campbell nummer 1, maart 2006.

32 HANNES, K. & CLAES, L., “Learn to read and write systematic reviews: the Belgian Campbell Group”, *Research on social work practice*, Sage Publications, 2007, 748-753.

beïnvloed. Beleidsevaluaties worden in de praktijk inderdaad snel gezien als een bedreiging, als een moment om beleid af te rekenen of beleidsmakers af te maken. Niet als een kans tot leren en verbeteren. Ze worden dan vooral gebruikt “to prove” in plaats van “to improve”.

Beleidsevaluatie krijgt meer en meer aandacht van beleidsmakers; in het buitenland maar ook bij de binnenlandse overheden. Deze trend is gemeenschappelijk voor een brede waaier van beleidssectoren en voor alle bestuurslagen. Die vaststelling was voor de Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid (VVBB) het vertrekpunt om in 2006 een reeks van drie symposia te organiseren met als titel: “*Evaluatie, een meerwaarde voor beleid?*”. In deze triade werden achtereenvolgens vraag en aanbod verkend, praktijkervaringen met het toepassen van methoden en technieken gedeeld en bijzondere vraagstukken zoals het evalueren van domeinoverschrijdend beleid belicht. Op de laatste studiedag werd tevens een eerste aanzet gegeven tot de opstart van een Vlaams Evaluatieplatform.

In 2007 werd achter de schermen voort gewerkt aan deze oprichting door verschillende organisaties: de Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid (VVBB), het Instituut voor de Overheid (IvO, K.U.Leuven), het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA, K.U.Leuven), het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer (IOB, UA), het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck (CSB, UA), de Studiedienst van de Vlaamse Regering, het Rekenhof, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), het MIRA-team van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Bestuurschool van het Provinciebestuur Vlaams-Brabant.

4.2. Netwerking

Het VEP richt zich op het organiseren en bevorderen van de uitwisseling van ideeën, ervaringen, kennis en informatie over beleidsevaluatie, tussen de verschillende betrokken actoren (overheid, academische wereld, consultancy, middenveldorganisaties, adviesraden, stichtingen, denktanks), beleidsdomeinen en bestuursniveaus (lokaal, Vlaams, federaal, Europees).

Het VEP beoogt door een reeks initiatieven:

- Het opbouwen, verstevigen en verspreiden van een *evaluatiecultuur*;
- Het versterken van de *evaluatiecapaciteit* van de verschillende actoren;
- Het verhogen van de *kwaliteit* van beleidsevaluaties;
- Het stimuleren van de invloed en het *gebruik* van beleidsevaluatie.

Het Vlaams Evaluatieplatform wil netwerking in het theorie- en praktijkveld van beleidsevaluatie ondersteunen door zelf activiteiten te organiseren (workshops, ontbijtsessies en studiedagen) en op haar website te verwijzen naar relevante activiteiten van derden (congressen, studiedagen, workshops, opleiding en vorming).

VEP-workshops

Driemaal per jaar – in de lente, zomer en herfst – organiseert het VEP een workshop van een halve dag rond wisselende thema's. Het opzet is telkens de presentatie van een voorbeeld uit de praktijk, gevolgd door reflecties van twee discussanten en een debat met het aanwezige publiek.

VEP-ontbijtsessies

Het VEP organiseert, op ad hoc basis en voor een beperkte groep van geïnteresseerden, bijeenkomsten met nationale en internationale personaliteiten in de beleidsevaluatiewereld. Het opzet is gericht op korte en meer informele ontmoetingen en gedachtewisselingen tijdens een ontbijt.

VEP-studiedagen

Jaarlijks organiseert het VEP in de winter een dagvullende studiedag over een centraal en actueel thema in beleidsevaluatie. Meerdere sprekers stellen hun visie en ervaringen voor, met voldoende mogelijkheid tot interactie met het publiek.

4.3. Een website als contact- en informatiepunt

Op haar webstek www.evaluatieplatform.be vindt u naast informatie over doel en opzet van het VEP volgende rubrieken:

- Kalender van eigen en andersmans initiatieven

Deze rubriek verbindt u met een enkele klik naar de inschrijvingsformulieren van de Herfstworkshop: "Doorwerking van beleidsevaluaties: hoe impact meten en vergroten?" (20 november 2008) of de Studiedag 2009 met als titel "Indicatoren en beleidsevaluatie" (23 januari 2009). Ook vindt u er talrijke verwijzingen naar congressen van buitenlandse Evaluatiegenootschappen of Academische Congressen. Organiseert u zelf activiteiten rond beleidsevaluatie? Laat het weten aan het VEP-secretariaat.

Documentatie

In deze rubriek vindt u enkele online glossaria (uitleg bij de meest gebruikte termen in evaluatie-onderzoek), een keurlijst van de 20 meest aan te bevelen handleidingen, een hyperlink naar enkele voornaamste evaluatiestandaarden (van o.m. de Europese Commissie, Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zwitserland), een aantal praktijkvoorbeelden en de voornaamste professionele tijdschriften omtrent evaluatie.

Elektronische nieuwsbrief

Om de elektronische nieuwsbrief te ontvangen, volstaat het om u eenmalig aan te melden. Door u aan te melden bent u tevens gratis lid van het VEP. Het adres: Vlaams Evaluatieplatform – VEP-Secretariaat VVBB p/a Instituut voor de Overheid, Parkstraat 45 bus 360, 3000 Leuven contact@evaluatieplatform.be Tel: 016 32 32 70 Fax: 016 32 32 67.

Lid worden?

Iedereen die met beleidsevaluatie te maken heeft of daarin geïnteresseerd is, kan lid worden. Lidmaatschap is gratis. Het Vlaams Evaluatieplatform (VEP) is immers een open netwerk.

4.4. Het eerste werkjaar

Kort na het lanceercongres schreven iets meer dan 800 personen zich in als lid van het VEP. Eén derde ervan zijn Vlaamse ambtenaren, bijna één vierde lokale ambtenaren en 16% federale ambtenaren. Dit betekent dat ruim 70% werkzaam is in een overheidscontext. 10% van de leden werkt in een academische omgeving, de overige 20% werkt in consultancy, middenveldorganisaties

en internationale instellingen.

Het VEP-programma 2008 zag en ziet er uit als volgt:

- 20/03/2008: Lenteworkshop met als titel "Een beleidsevaluatie plannen en voorbereiden. Wat komt er allemaal bij kijken? De inleiding werd verzorgd door Eddy Van Loocke, auditeur bij het Rekenhof.
- 15/04/2008: Ontbijtsessie met Christel Scholten. Deze consultant van Research voor Beleid gaf een lezing omtrent de evaluatiepraktijk in Nederland.
- 20/11/2008: Herfstworkshop: "Doorwerking van beleidsevaluaties: hoe impact meten en vergroten.

In het voorjaar 2009 is er de tweede VEP-Studiedag met als titel "Indicatoren en beleidsevaluatie".

4.5. Het bestuur

Momenteel wordt het VEP geleid door Peter Van Humbeeck (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen). De andere leden van het bestuur zijn: Kris Bachus (Hoger Instituut voor de Overheid, K.U.Leuven), Luc Deschamps (Studiedienst van de Vlaamse Regering), Bart De Peuter (Instituut voor de Overheid, K.U.Leuven), Joos Gysen (Bestuursschool, PIVO, Provinciebestuur Vlaams-Brabant), Nathalie Holvoet (Rekenhof) en Eddy Van Loocke (Rekenhof).

We poogden in deze bijdrage de lezer wat meer vertrouwd te maken met twee Belgische initiatieven die er op gericht zijn het beleid meer knowledge en evidence-based te krijgen, en wensen de criminologen en sociologen een warme oproep te doen deze initiatieven eens van dichterbij te bekijken en deel te nemen indien interesse en mogelijkheid.

Elke Devroe*
Luc Deschamps**
Karin Hannes***

* Wetenschappelijk medewerker Centrum voor Politiestudies, lid van de Campbell stuurgroep België sinds 2005.

** Studiedienst Vlaamse Regering.

*** Stafmedewerker Belgian Centre for Evidence-Based Medicine - Belgian Branch of the Cochrane Collaboration.